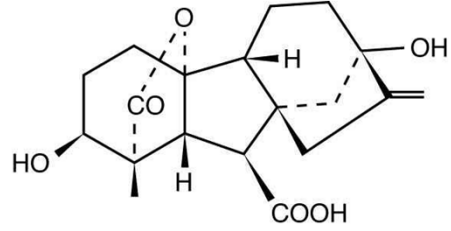

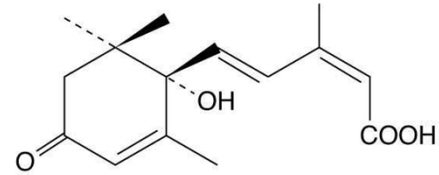
Rostlinné hormony

Studijní materiály

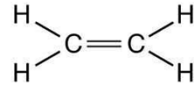
Základní typy rostlinných hormonů

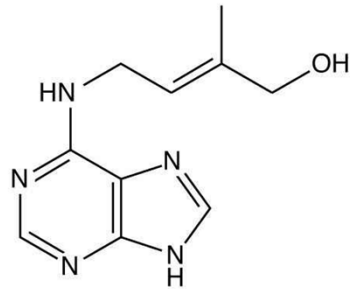
GA₁ (a gibberellin)

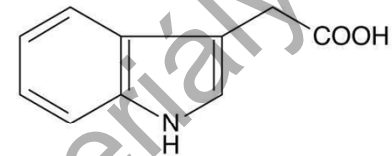
(S)-Abscisic acid

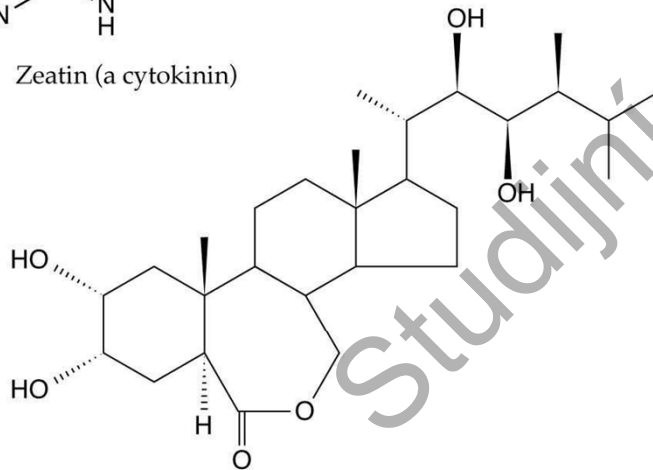
Ethylene

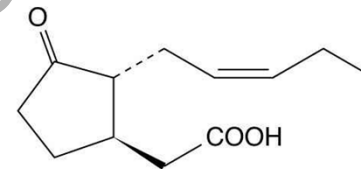
Zeatin (a cytokinin)

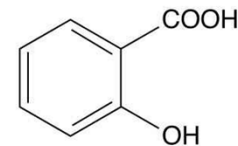
Indole-3-acetic acid (an auxin)

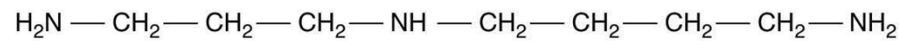
Brassinolide (a brassinosteroid)

(-)-Jasmonic acid

Salicylic acid

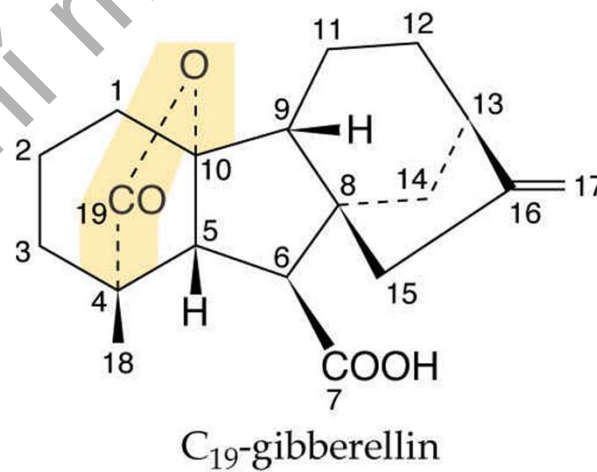
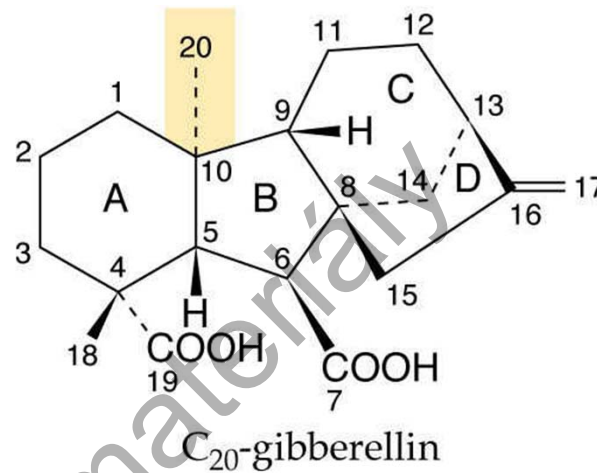

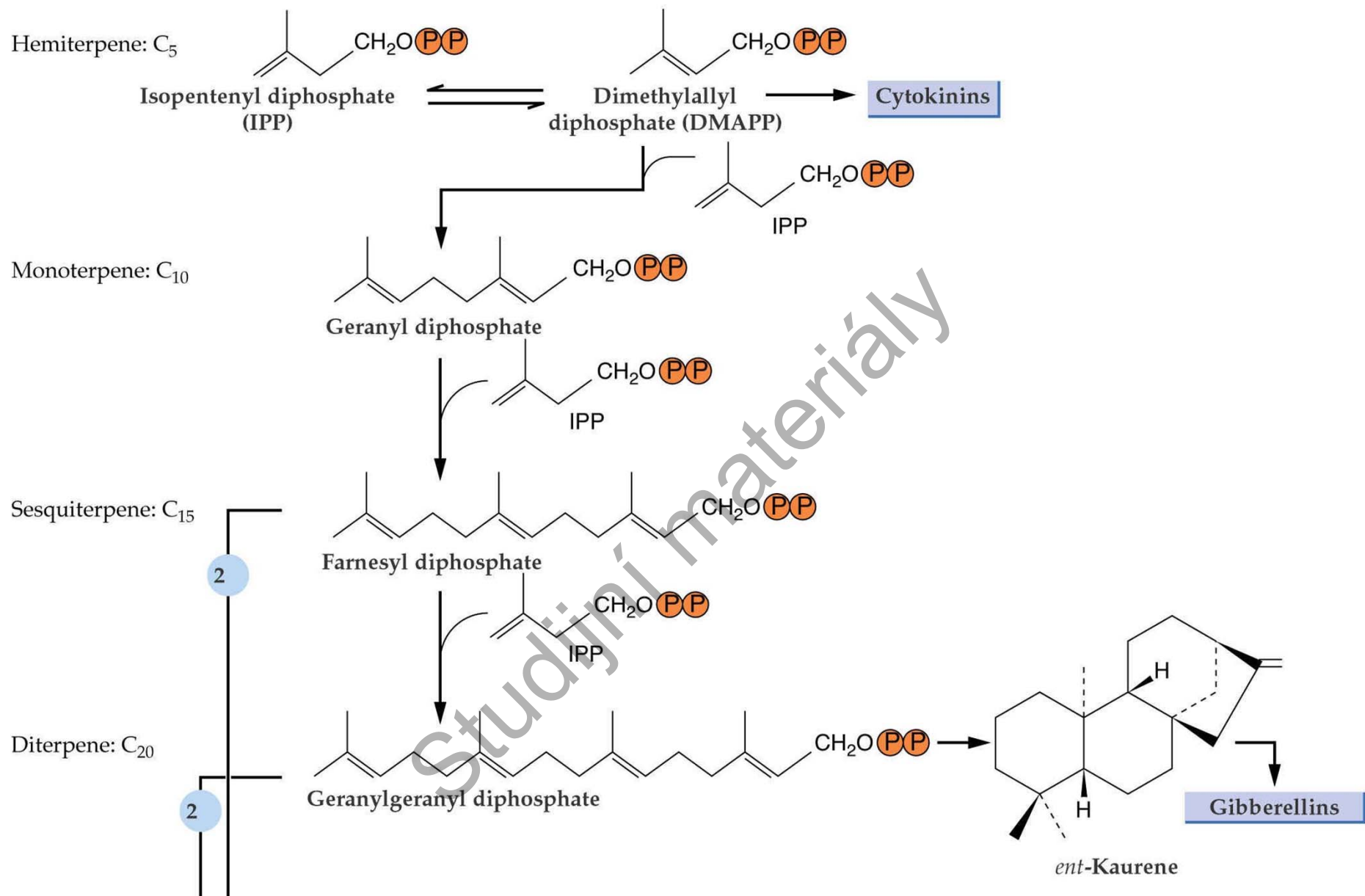
Spermidine (a polyamine)

Gibbereliny (GA)

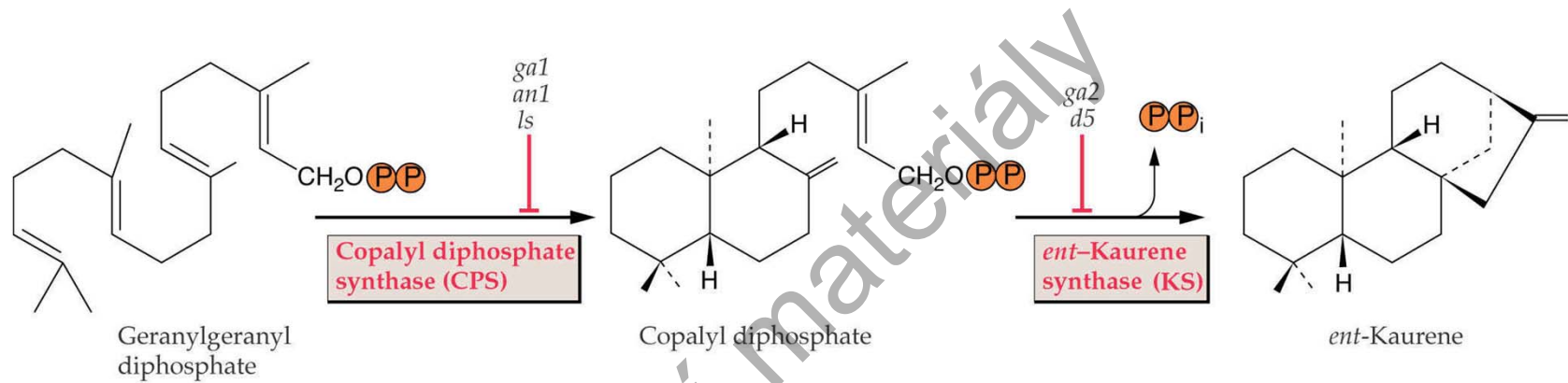
- izolovány v roce 1926 jako metabolity houby *Gibberela fujikuroi*
- podporují prodlužování stonku a růst listů, podporují vznik květů a plodů, ovlivňují i růst kořenů
- stimulace α -amylasy
- v současnosti je jich známo cca 125 (GA_{1-125})
- 12 z nich bylo nalezeno ve výše uvedené houbě
- většina rostlin syntetizuje min. 10 derivátů

Dvě hlavní skupiny
gibberelinů

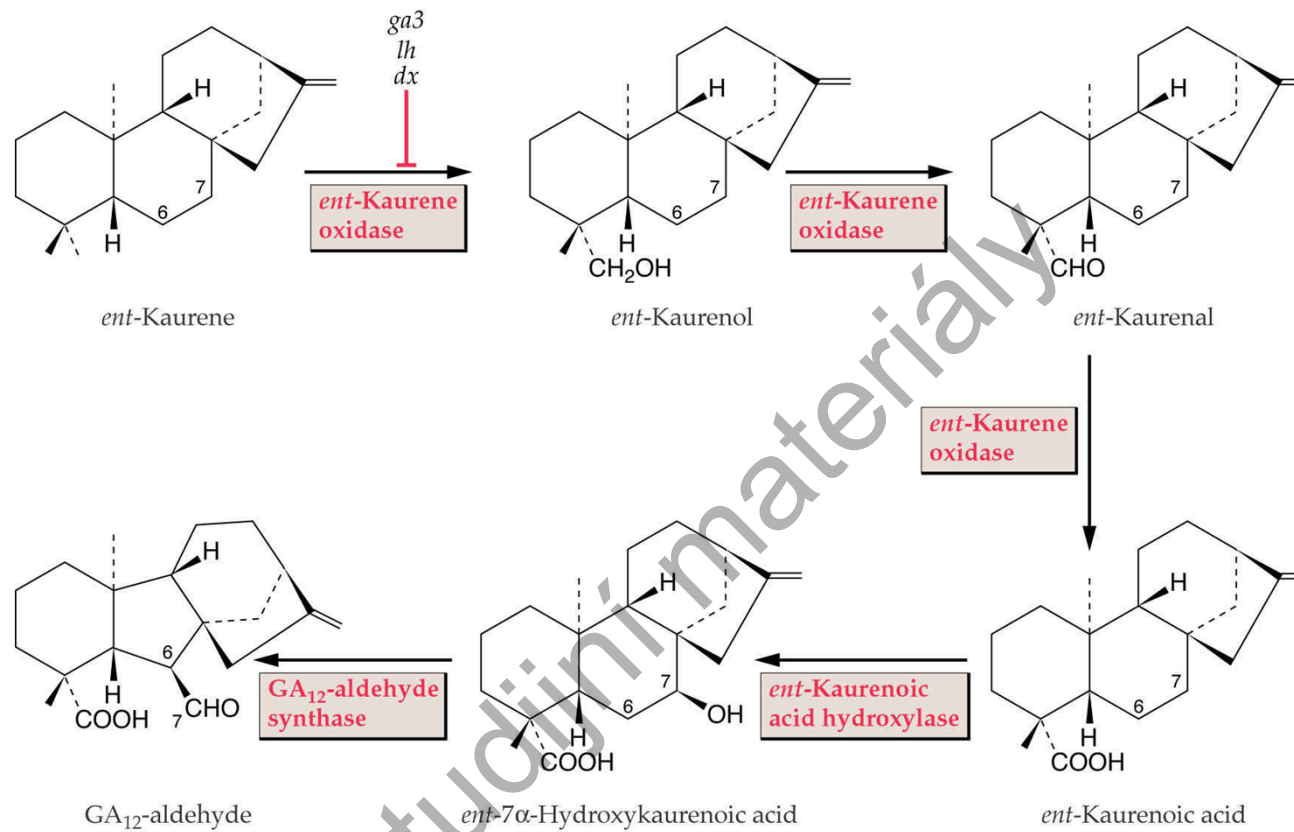

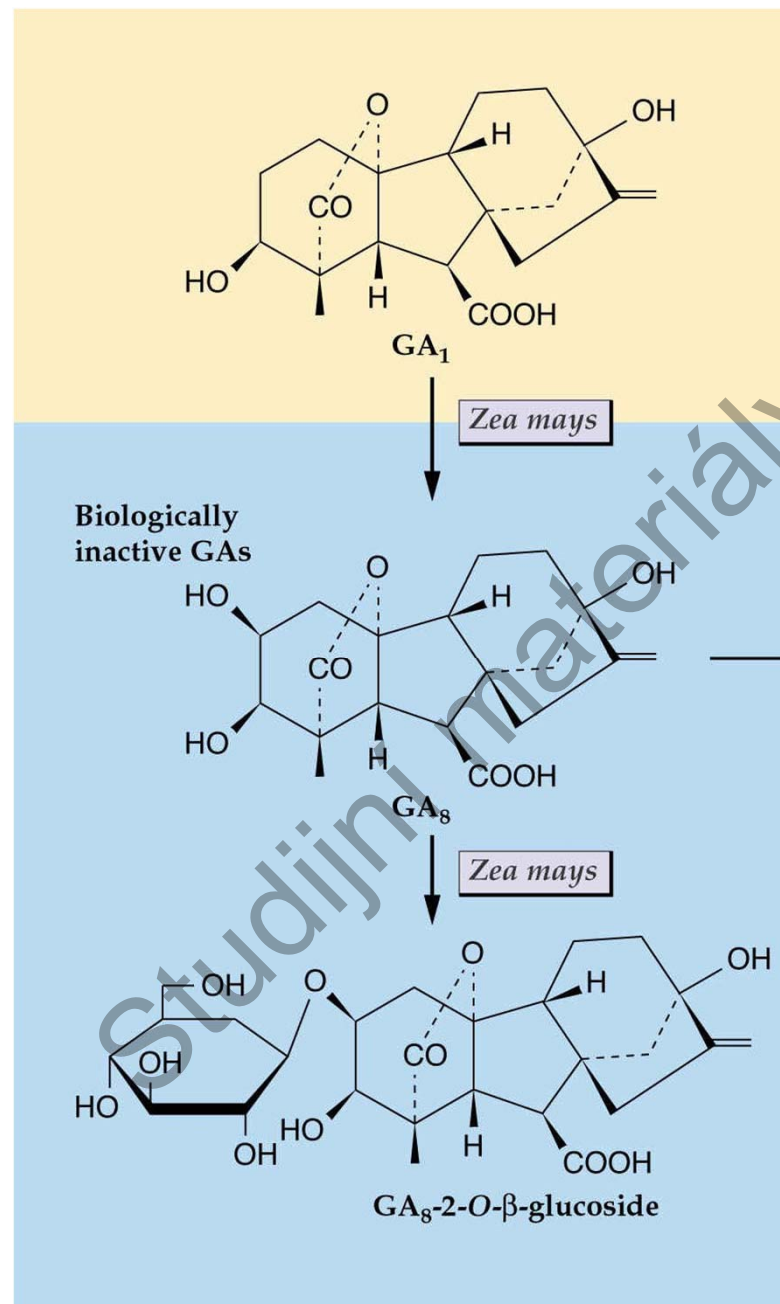
Hlavní cesta syntézy gibberelinů izoprenoidní dráhou v plastidech.

Cyklizace geranylgeranyl difosfátu

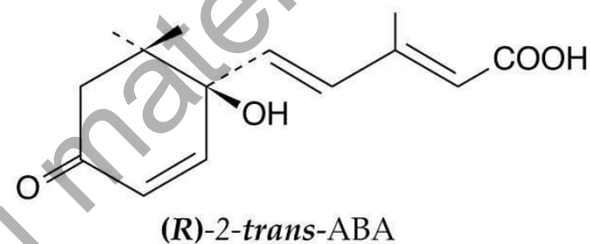
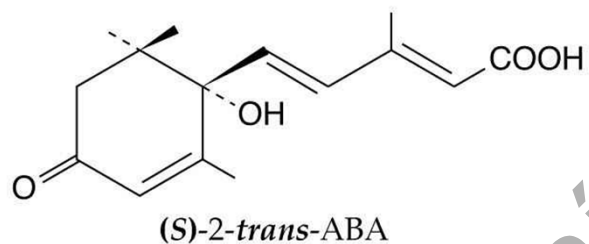
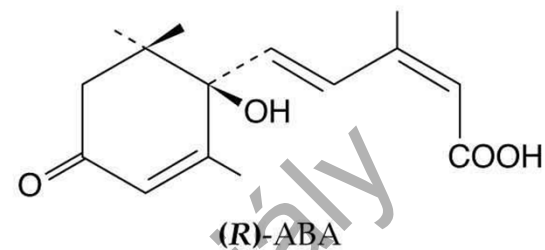
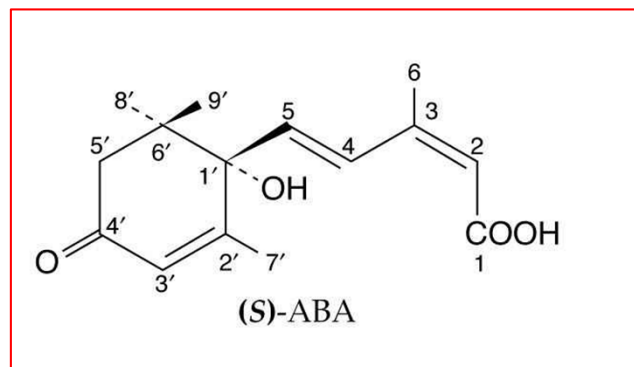
Syntéza GA₁₂ z ent-kaurenu katalyzovaná cytochromem P450

Jedna z cest deaktivace gibberelinů

Kyselina abscisová (ABA)

- objevena v roce 1950 jako látka inhibující prodlužování koleoptilu ovsa.
- podporuje dormanci, uzavírá stomata během nedostatku vody
- aplikace ABA snížení růstové rychlosti, urychluje opad listů, urychluje proces stárnutí
- Syntéza ABA se zvyšuje teplotním nebo solným stresem

Struktura ksy. abscisové. Aktivním stereoizomerem je S(-).
 Izomer 2-cis izomeruje světlem na 2-trans.

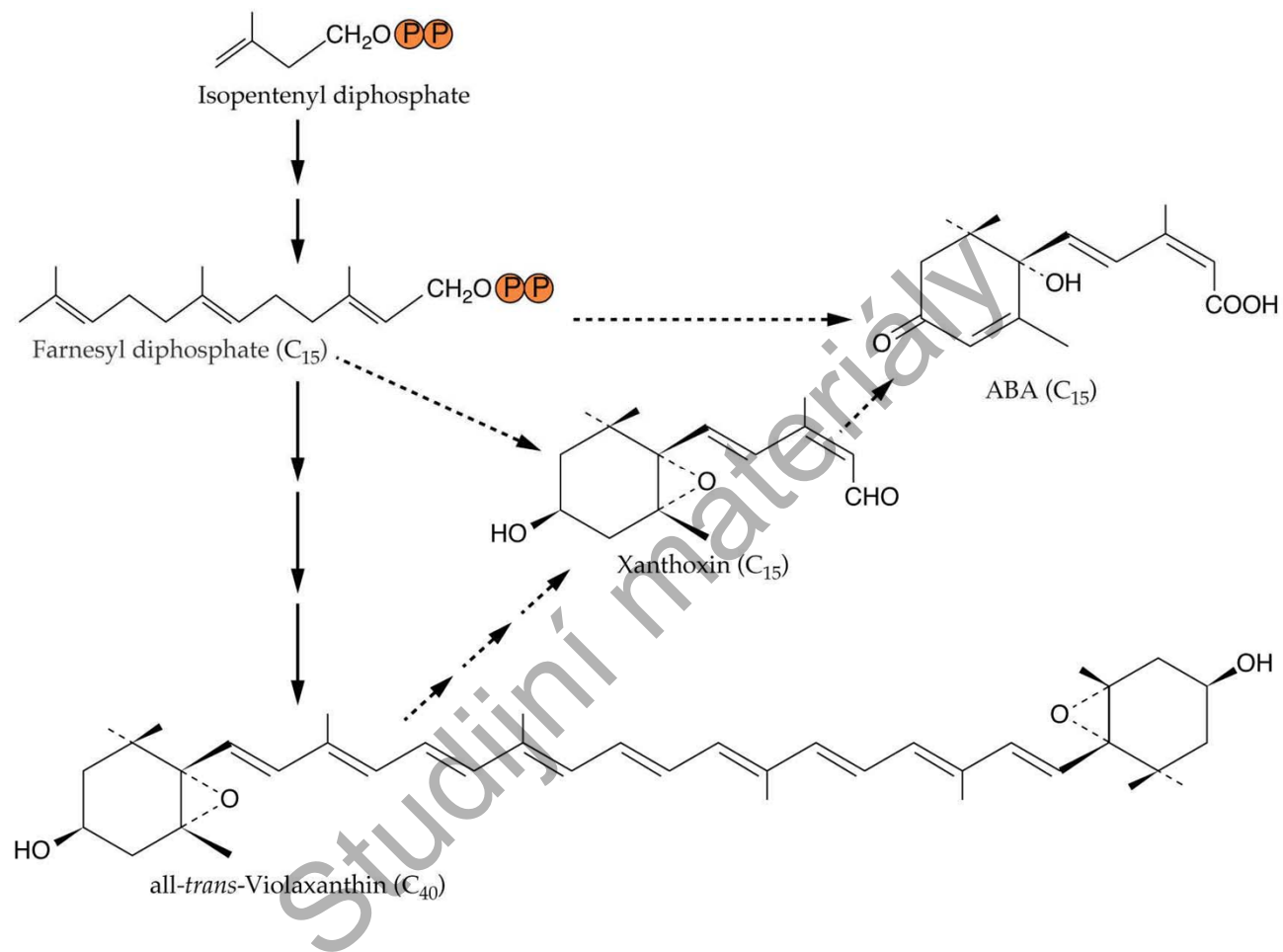
(A)

(B)

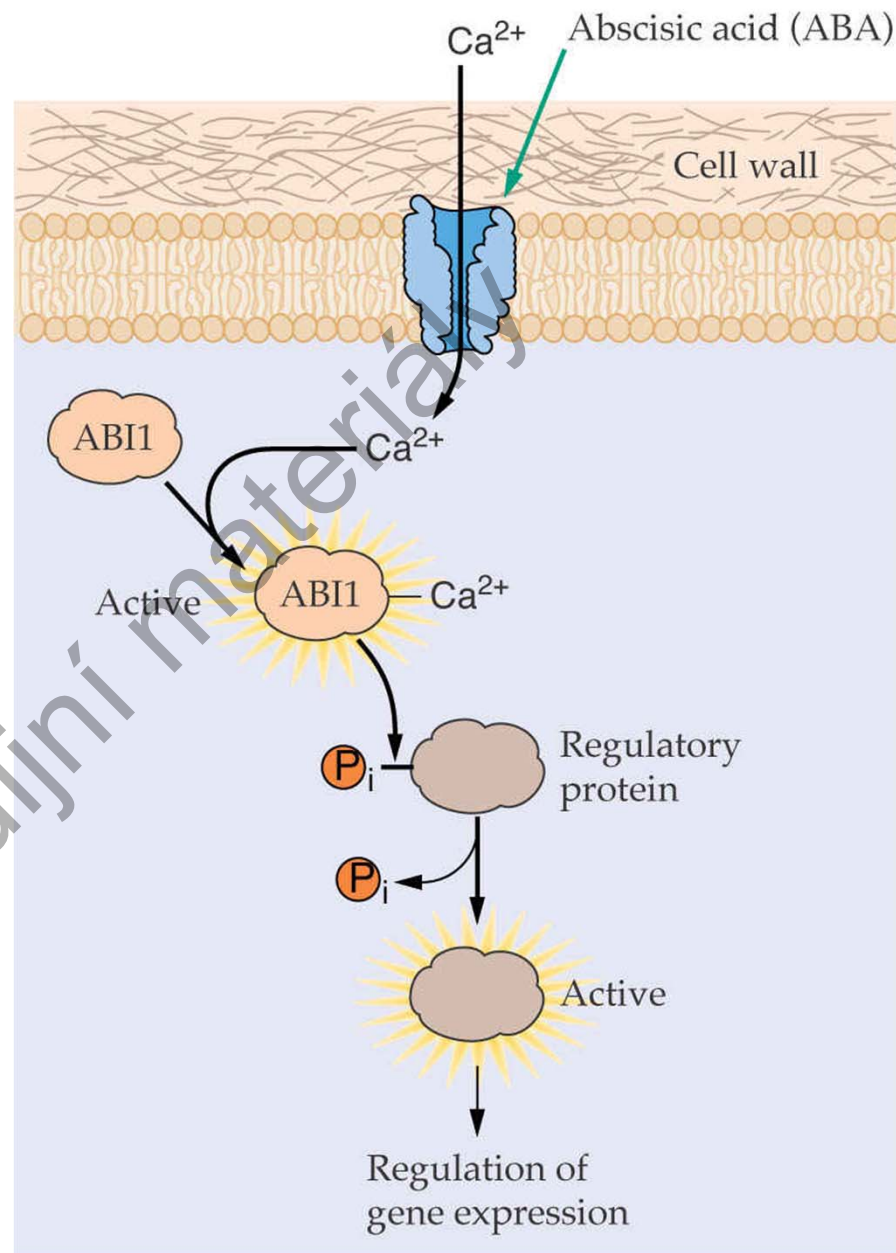

ABA vyvolává uzavření průduchů

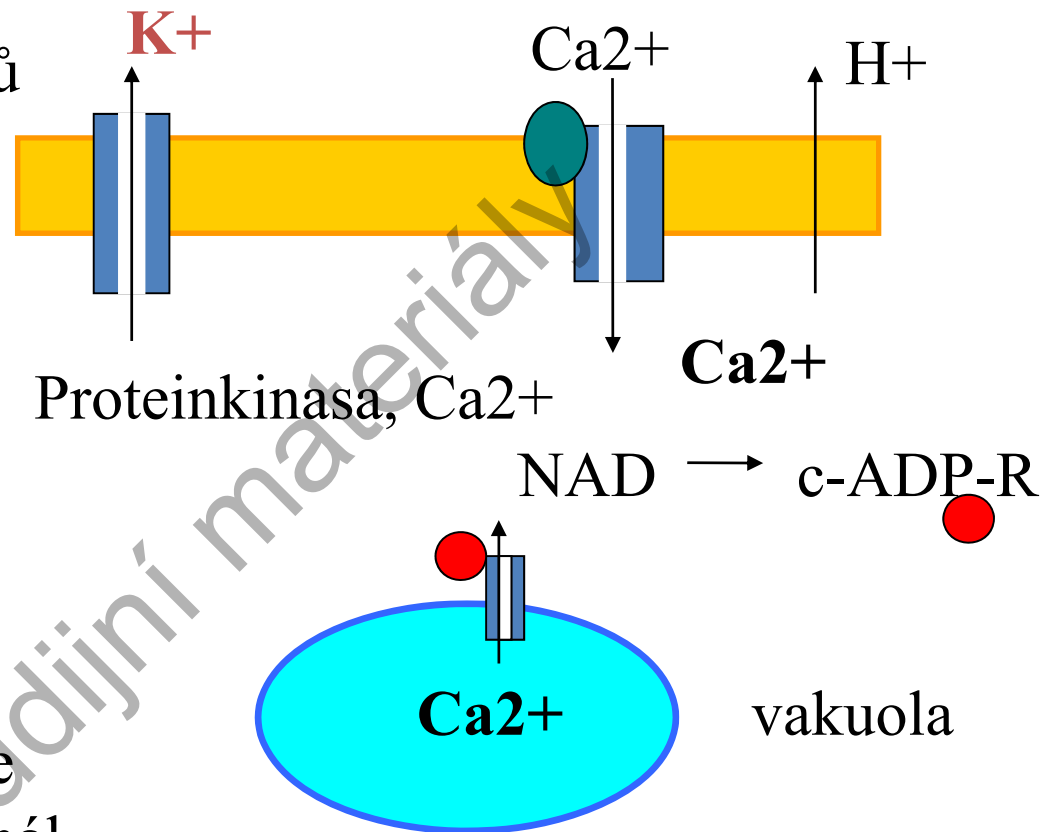
Biosyntéza ABA z violaxanthinu

Aktivace genové exprese pomocí ABA.
Receptor na cytoplasmatické membráně je vápenatý kanál
Vápenaté ionty aktivují ABI1, který je proteinfosfatasou a modifikuje regulační protein

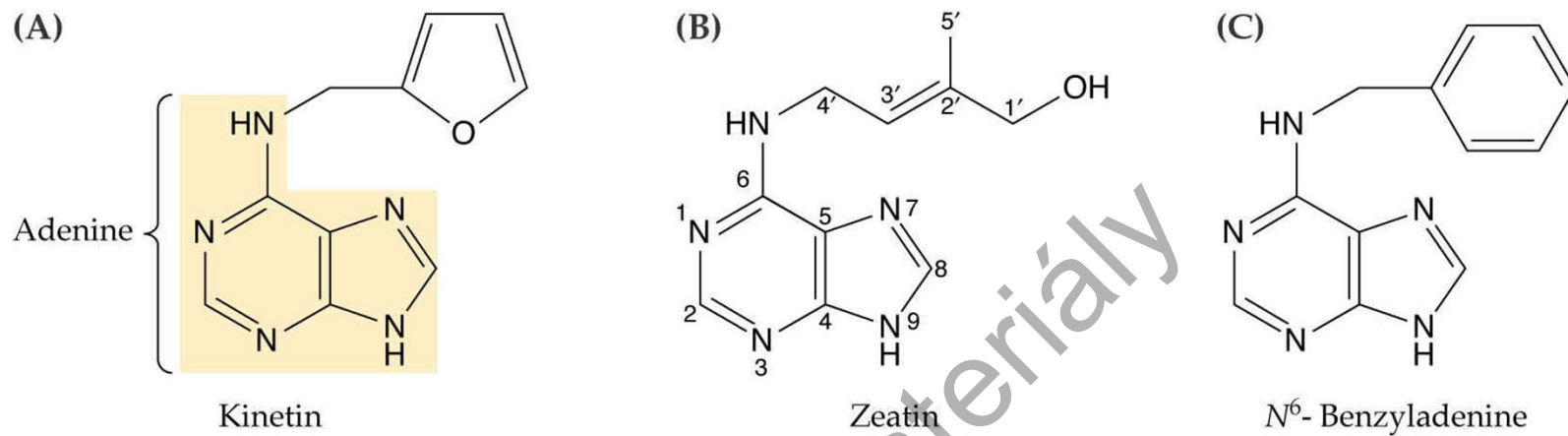
Pravděpodobné schéma regulace turgoru průduchů pomocí ABA.

Otevření vápenatého kanálu na cyt. membráně a alkalizace vyvolá syntézu c-ADPR., který se váže na receptor vakuoly. Receptor je vápenatým kanálem. Další zvýšení koncentrace Ca^{2+} otevírá draselný kanál zřejmě cestou fosforylace

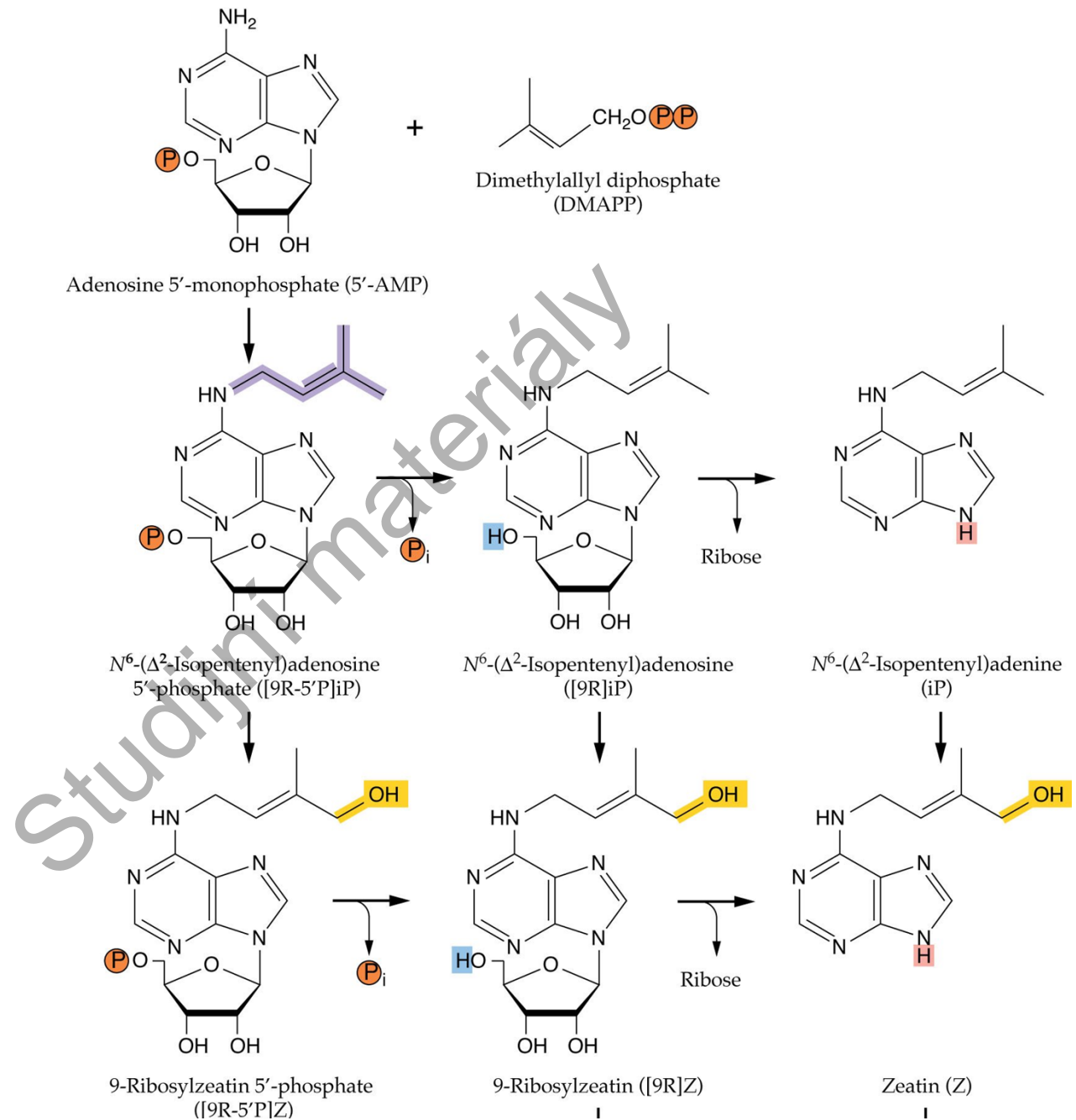
Cytokininy

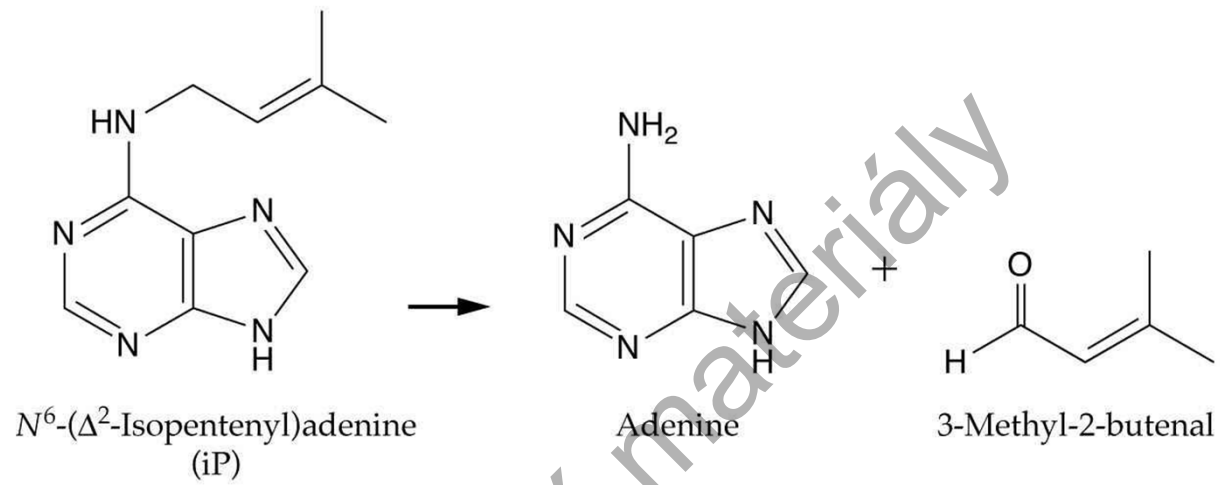
- N-deriváty adeninu
- poprvé popsány v roce 1950
- indukují otvírání průduchů, inhibují stárnutí listu, spolu s auxiny indukují buněčné dělení
- ekvimolární koncentrace s auxiny stimulují proliferaci nediferencovaných kalusů
- některé patogenní bakterie jsou schopny syntetizovat cytokininy
- nadbytek způsobuje tvorbu nádorů

Cytokininy. Kinetin je artefakt vznikající při autoklávování DNA, Zeatin je přirozený kinetin, Benzyladenin je syntetický kinetin

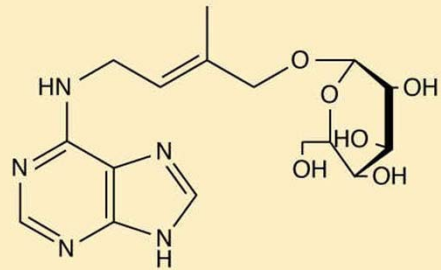
Syntéza zeatinu z AMP a dimethyl allyl PP

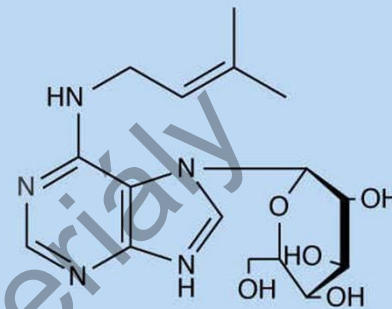
Deaktivace cytokininu oxidasou

O-Glucosylated cytokinins

O- β -Glucosylzeatin
(OG)Z*

N-Glucosylated cytokinins

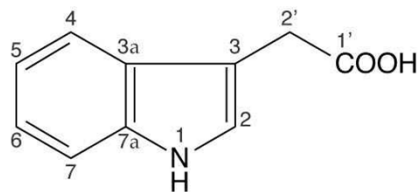

7- β -Glucosyl-N⁶-
(Δ^2 -isopentenyl)adenine [7G]iP

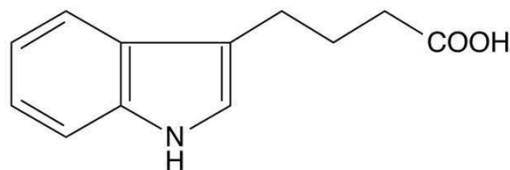
Deaktivace cytokininů glykosidací. O-glykosidace je zřejmě vratnou cestou deaktivace, N-glykosidace nevratnou cestou

Auxiny

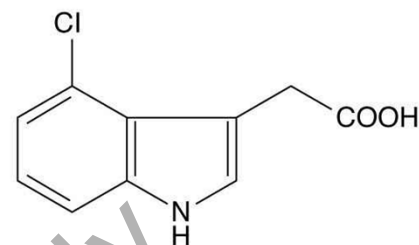
- jeden z prvně objevených hormonů (19 st.)
- celá řada syntetických derivátů
- účinky apikální dominance, tropismy, prodlužování buněk
- vyšší koncentrace syntetických auxinů působí jako herbicidy
- syntéza v apikálním meristému a mladých listech, odtud se transportuje ke kořenům.
- syntéza může být ovlivněna jinými hormony (gibbereliny)

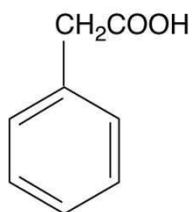
Indole-3-acetic acid

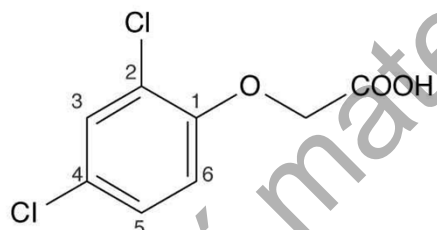
Indole-3-butyric acid

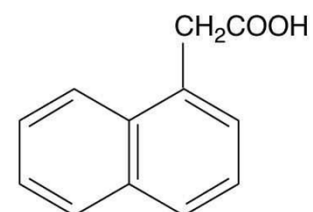
4-Chloroindole-3-acetic acid

Phenylacetic acid

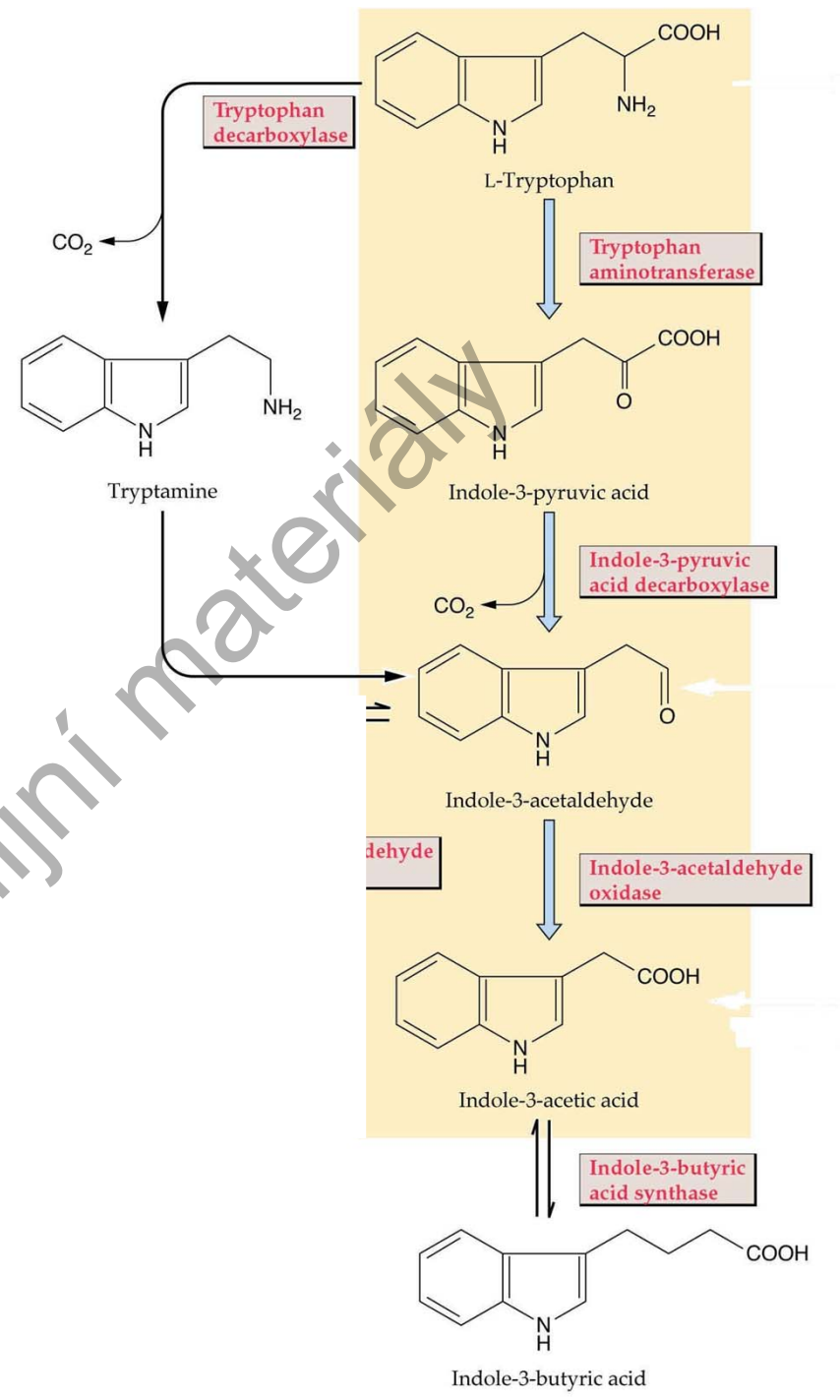
2,4-Dichlorophenoxyacetic acid

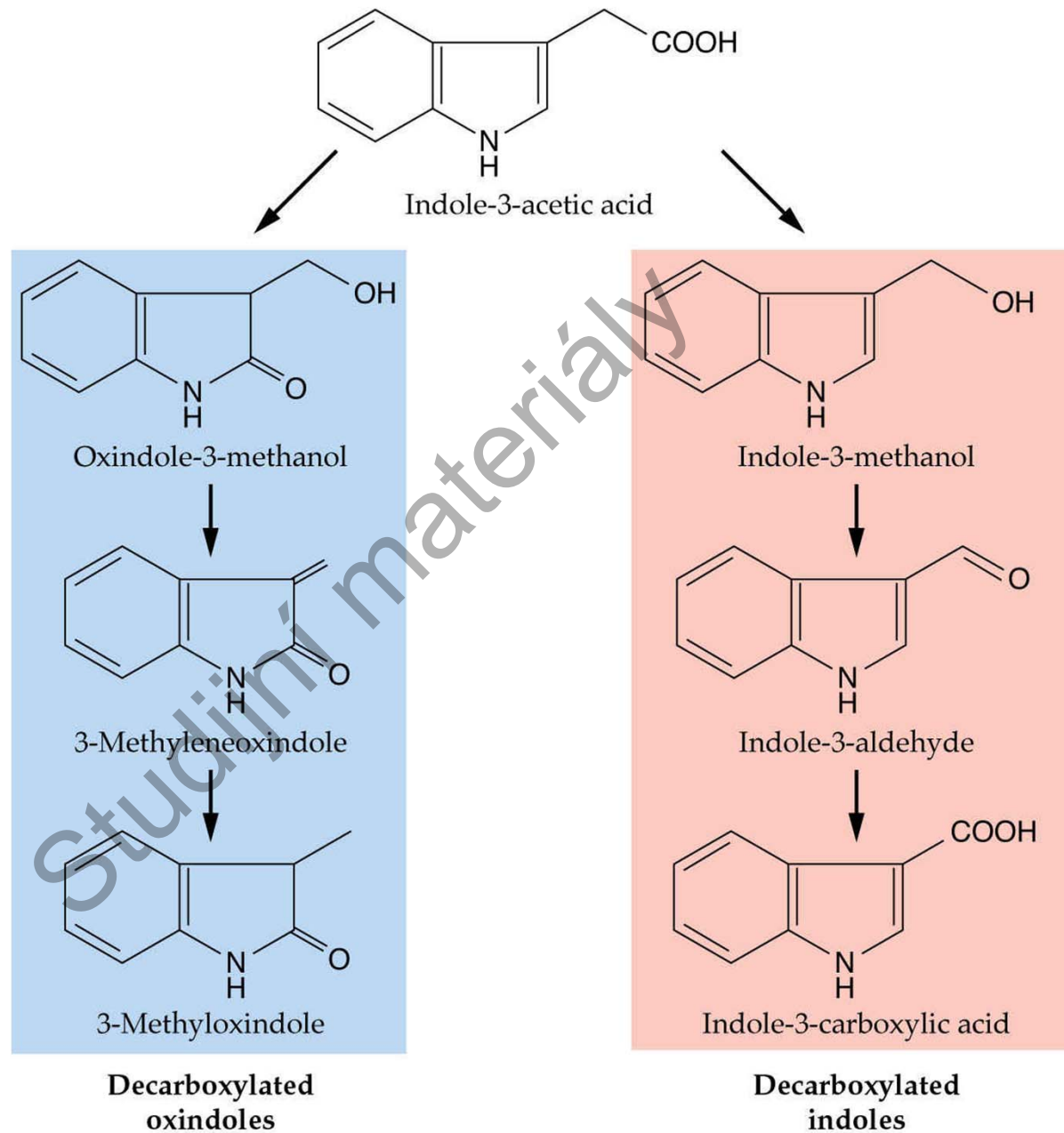
Naphthalene-1-acetic acid

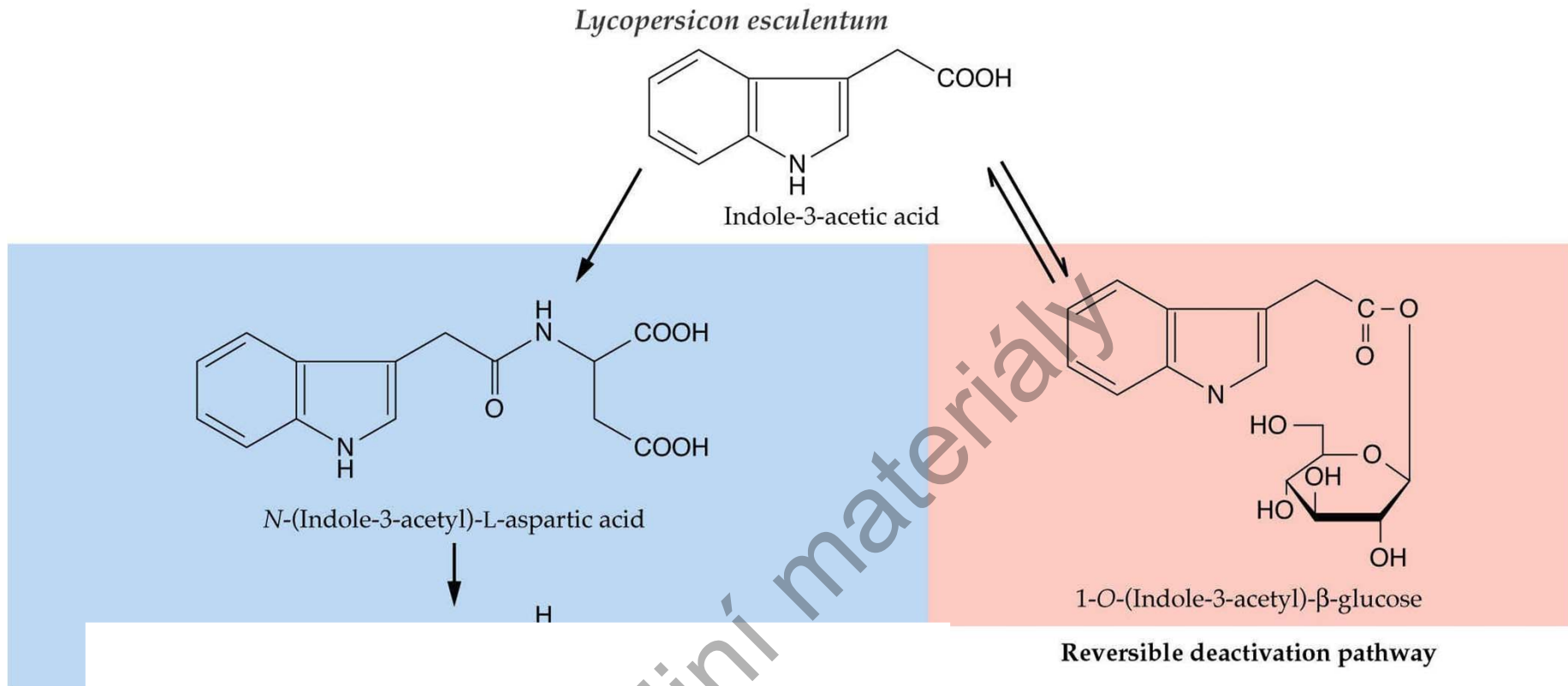
Struktura auxinů. Dichlorofenoxyacetát a naftylacetát jsou syntetické auxiny

Syntéza auxinu z tryptofanu cestou transaminasy nebo dekarboxylasy.

Dvě hlavní cesty degradace auxinu

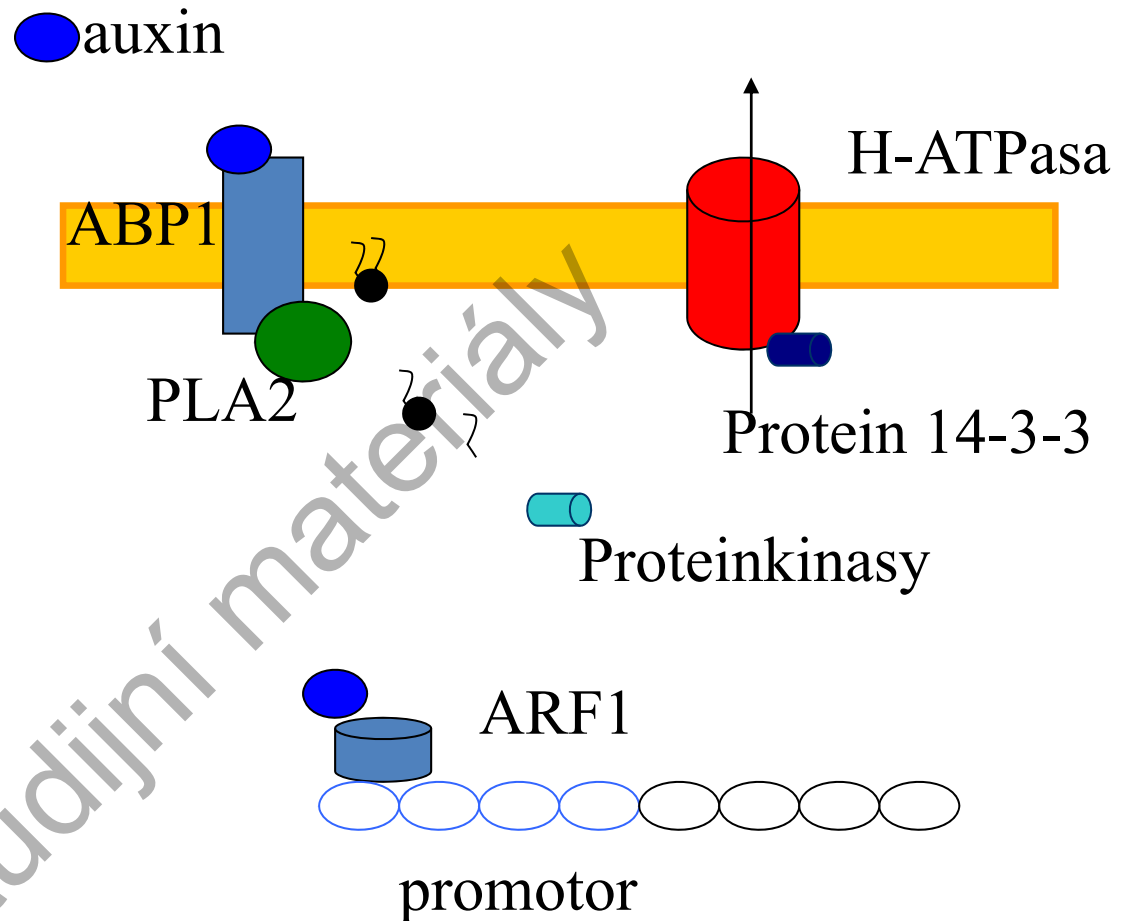

Dvě cesty konjugace auxinu. Glykosidace je vratnou cestou. Konjugát s aspartátem se přeměňuje dále na N-glykosid.

Pravděpodobný mechanismus funkce auxinu.

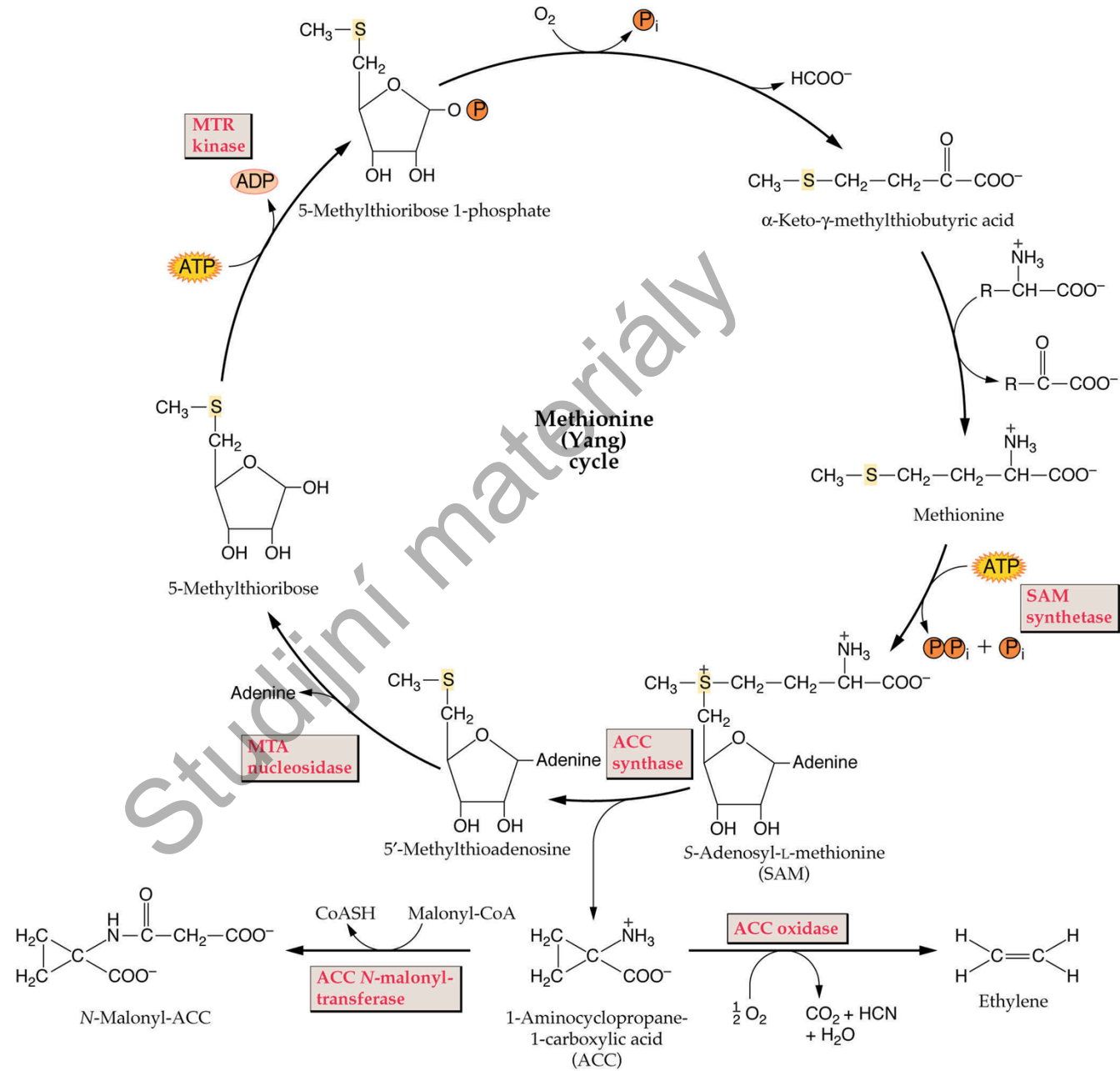
Hormon se váže na ABP1 (auxin binding protein), aktivuje PLA₂. Enzym uvolňuje mastné kyseliny a lysofosfolipidy. Aktivace H⁺-ATPasy zahrnuje protein 14-3-3 a proteinkinasy. Proteinkinasy mohou být aktivovány produkty PLA₂: MK a lysofosfolipidy. Vazba auxinu na ARF (auxin response faktor) aktivuje transkripci

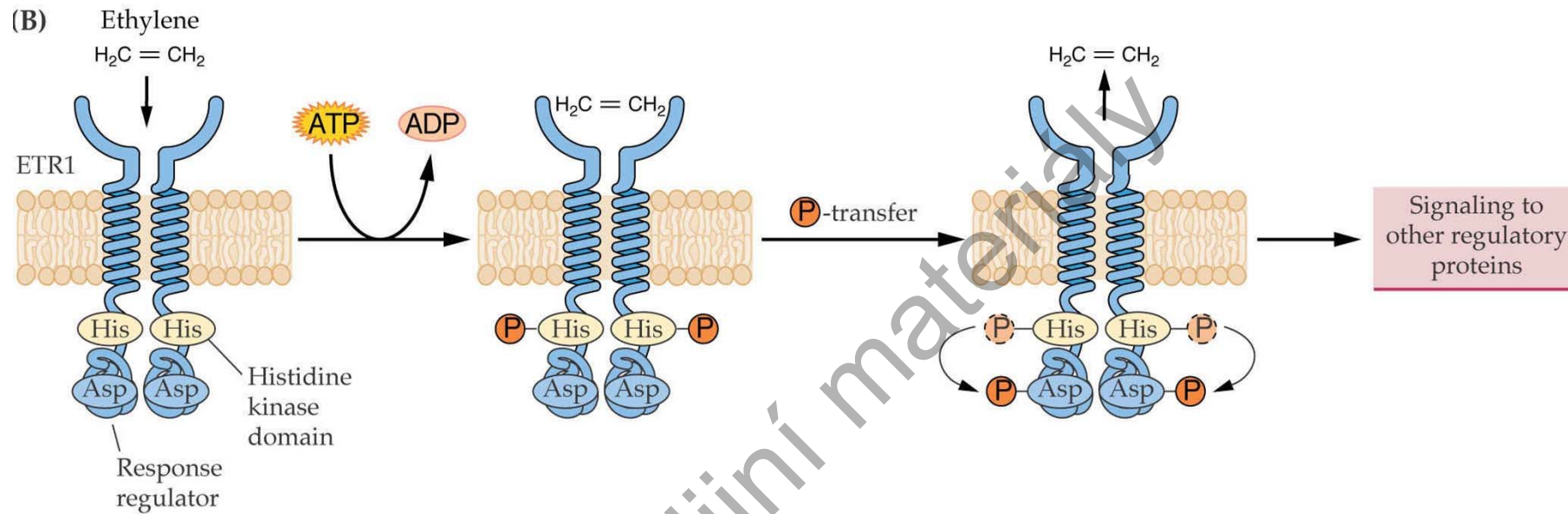

Ethylen

- jeho účinek pozorován už v 19. st.
- teprve v roce 1930 se zjistilo, že si ethylen syntetizuje rostlina sama
- ovlivňuje klíčení semen, růst stonků a kořenů, stimuluje opadání listů a zrání plodů
- syntéza ethylenu je ovlivněna ostatními hormony zejména auxiny zvýšením hlainy ACC synthasy

Syntéza ethylenu z S-adenosyl methioninu

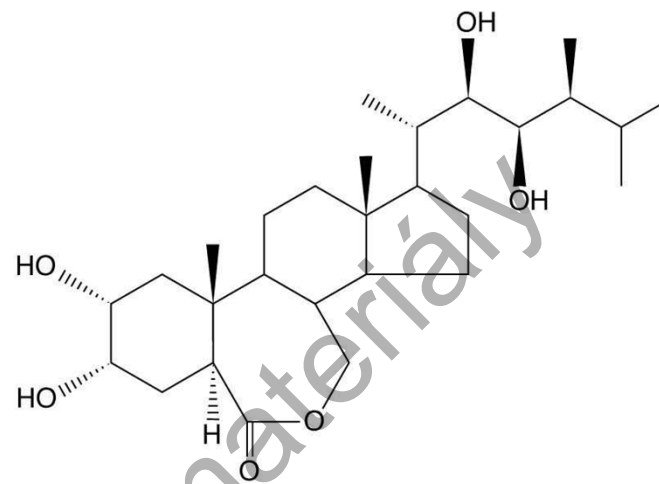

Funkce receptoru na ethylen

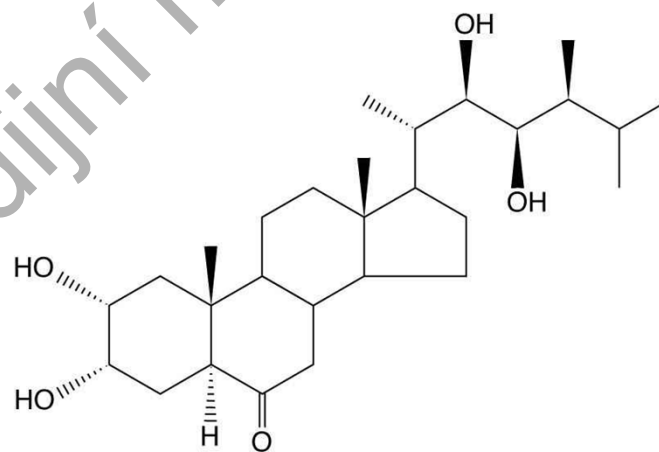
Brassinosteroidy

- poprvé izolovány z pylu řepky (Brassica), dále z kaštanu
- dva typy brassinolid a castasteron
- C27, C28 a C29 celkem izolováno asi 40 derivátů
- účinky – růst stonků, inhibice růstu kořenů, aktivace protonové pumpy, reorientace celulosových mikrofibril, růst pylových zrn, syntéza ethylenu

Dva hlavní
typy brassinosteroidů

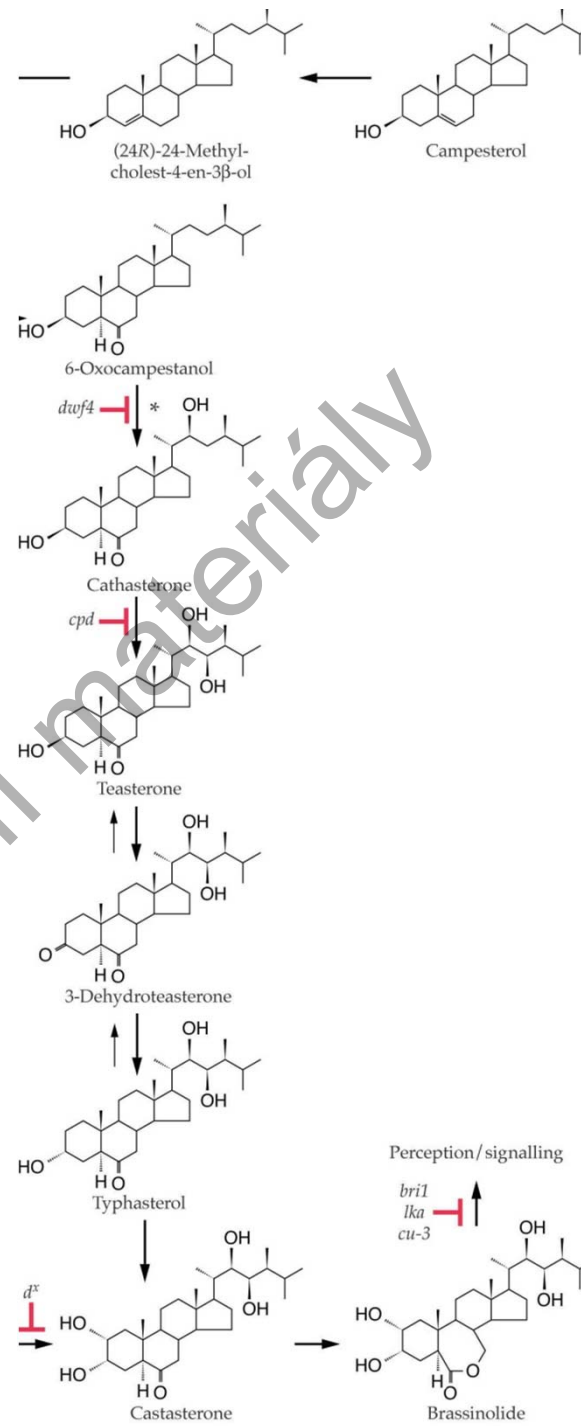

Brassinolide

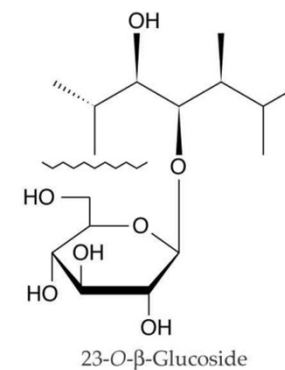
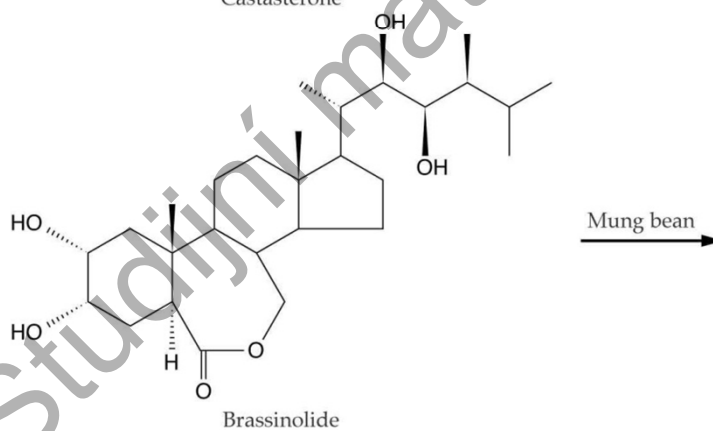
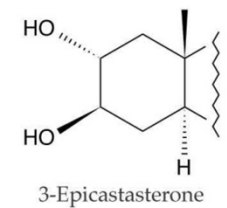
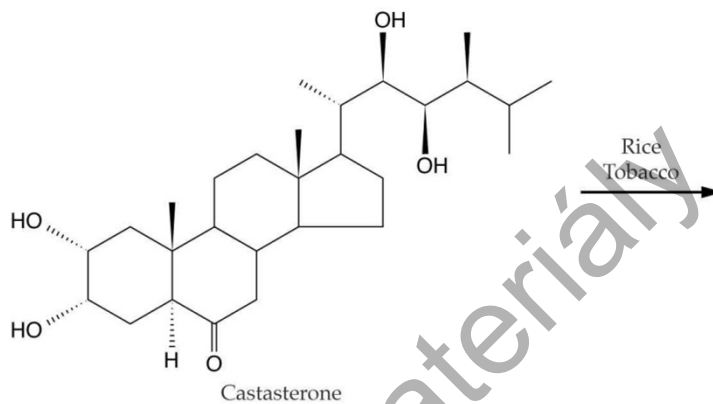

Castasterone

Syntéza brassinosteroidů z campesterolu

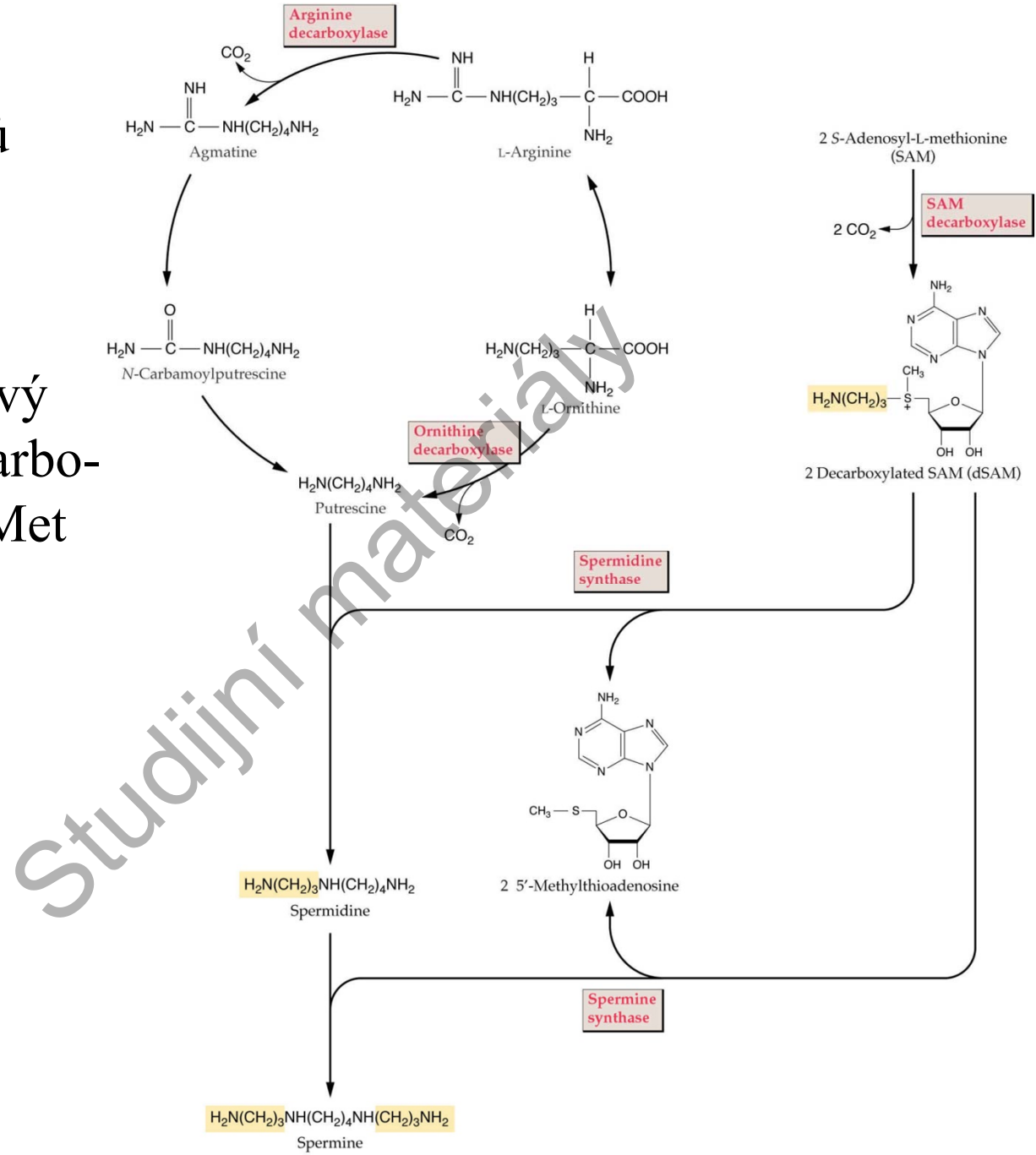
Deaktivace brassinosteroidů

Polyaminy

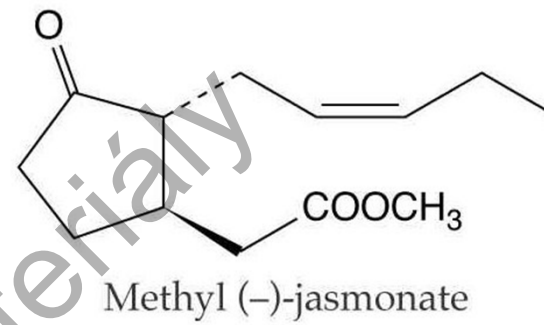
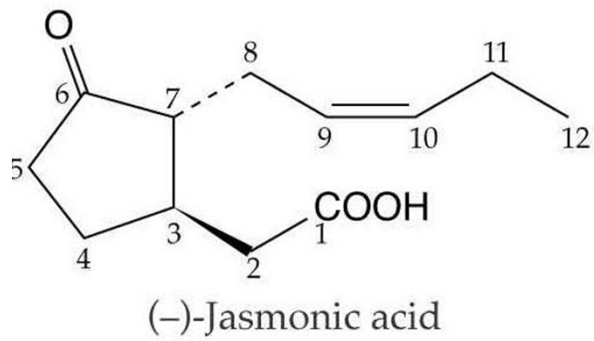
- existence v rostlinách zjištěna již dávno, hormonální role byla ovšem objevena až nedávno
- účinky – buněčné dělení, syntézy DNA, RNA a proteinů, rozvoj květů, zrání plodů
- poměrně vysoké koncentrace v buňkách

Syntéza polyaminů
 dekarboxylací
 argininu nebo
 ornithinu.
 Trimethylenaminový
 zbytek vzniká dekarbo-
 xylací S-adenosylMet

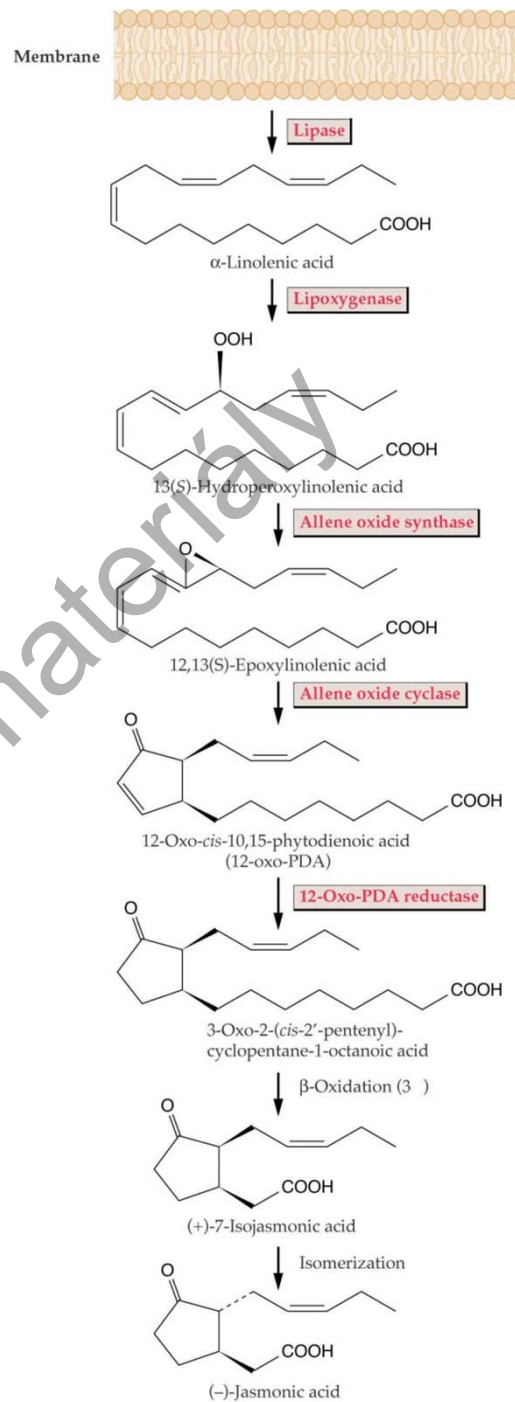
Kyselina jasmonová

- strukturně podobná prostaglandinům, včetně cesty jejich syntézy
- původně objevena jako látka inhibující růst rostliny, teprve později zjištěna role při obranné reakci rostliny
- hromadí se po aplikaci elicitorů, zranění rostliny a napadení herbivorním hmyzem
- moderuje expresi četných genů
- aktivuje syntézu fytoalexinů
- methyljasmonát plynný derivát

Jamonát a methyljasmonát

Syntéza jamonátu z kys. linolenové

Salicylát

- přítomen konstitučně v mnoha rostlinách
- zpomaluje stárnutí květů (přidává se do vázy s květinami)
- hraje významnou roli při obranné reakci rostlin, indukuje PR proteiny (glukanasy a chitinasy)
- vztah mezi rezistencí a salicylátem zatím nebyl prokázán

Syntéza salicylátu z Phe

